Davčne novičke

NOVEMBER/DECEMBER 2026 ŠTEVILKA 11/12
WWW.BDO.SI

Spoštovani bralci, v letu 2027 se na davčnem področju obeta nekaj novosti, ki jih velja pravočasno vključiti v poslovno in davčno načrtovanje. Evropska unija s pravili umetne inteligence vse bolj posega tudi v vsakodnevno rabo digitalnih orodij pri delu, medtem ko predlagane spremembe zakona o DDV prinašajo pomembne novosti na področju elektronskega poslovanja in čezmejnega prometa blaga. Obenem se bliža prvi rok za javno poročanje po državah za velike multinacionalke, davčni organ pa je dodatno pojasnil tudi obdavčitev vrtnih objektov. V nadaljevanju vam prinašamo pregled štirih aktualnih tem, ki vam bodo pomagale pri pravočasni uskladitvi poslovanja z novimi pravili.

VSEBINA

Uredba (EU) 2024/1689 o umetni inteligenci (EU AI Akt) in obveznosti družb 2

FURS opozarja: pri vrtnih objektih praviloma velja 22-odstotni DDV 5

Javno poročanje po državah (Public CbCR): prvi rok se približuje 6

Predlagane spremembe ZDDV-1 z začetkom uporabe 1. januarja 2027 8

Objavljeni prispevki predstavljajo splošne situacije in lahko služijo zgolj kot okvir ali splošno vodilo pri proučevanju davčnih problemov. Družba BDO d.o.o. in avtorji prispevkov ne prevzemajo nobene odgovornosti za posledice, ki bi nastale kot rezultat samostojnega udejstvovanja na podlagi predstavljenih prispevkov. Svetujemo vam, da se glede podrobnosti ali uporabe predstavljenih primerov v konkretnih situacijah obrnete na nas in z veseljem vam bomo pomagali.

Foto: Dr. Strgulc

Uredba (EU) 2024/1689 o umetni inteligenci (EU AI Akt) in obveznosti družb

Umetna inteligenca je postala del vsakodnevnega poslovanja: pomaga pri pripravi besedil, analizi podatkov, komunikaciji s strankami in kadrovskih postopkih. Uredba (EU) 2024/1689 o umetni inteligenci, znana kot EU AI Akt, vzpostavlja skupna pravila za njen razvoj in uporabo. Za družbe je ključno, da ugotovijo, katere sisteme uporabljajo, kakšna tveganja ti predstavljajo in katere obveznosti izhajajo iz njihove vloge. Zahteve se namreč razlikujejo glede na namen uporabe in vpliv na posameznike.

Foto: Kindel Media / www.pexels.com/

1. Za koga velja EU AI Akt?

EU AI Akt se uporablja neposredno v vseh državah članicah EU. Zajema tako ponudnike, ki sisteme umetne inteligence razvijajo in ponujajo, kot uvajalce, ki jih uporabljajo pri svojem poslovanju. Določene obveznosti imajo tudi uvozniki, distributerji in proizvajalci izdelkov z vgrajeno umetno inteligenco. Pravila lahko veljajo tudi za ponudnike in uporabnike zunaj EU, če sisteme ponujajo na evropskem trgu ali se rezultati njihove uporabe uporabljajo v EU.

Kaj to pomeni v praksi? EU AI Akt je pomemben tudi za podjetja, ki AI ne razvijajo sama, temveč uporabljajo že dostopna orodja. Podjetje lahko nastopa kot »uvajalec«, kadar njegovi zaposleni AI uporabljajo pri delu: računovodja za analizo podatkov, svetovalec za pripravo poročila, pravnik za pregled pogodbe ali kadrovik za pregled prijav kandidatov. Izraz »uvajalec« torej ne pomeni le podjetja, ki neko orodje prvič uvede, ampak zajema tudi njegovo poslovno uporabo. Katere obveznosti mora podjetje izpolnjevati, je odvisno od konkretnega orodja in namena uporabe.

Izvzeta je uporaba AI za povsem osebne, nepoklicne namene, na primer za načrtovanje zasebnega potovanja. Če isto orodje uporabljamo za službeno nalogo, gre za poklicno uporabo, tudi če dostopamo prek svojega zasebnega računa.

2. Kdaj se pravila uporabljajo?

EU AI Akt je začel veljati 1. avgusta 2024, njegove določbe pa se uporabljajo postopoma. Od 2. februarja 2025 se uporabljajo prepovedi določenih praks in pravila o pismenosti na področju AI, torej ukrepih za boljše razumevanje delovanja, omejitev in tveganj teh orodij. Od 2. avgusta 2025 se uporabljajo pravila za ponudnike modelov za splošne namene, ki omogočajo različne naloge, kot so ustvarjanje besedil, prevajanje in analiza podatkov, ob upoštevanju prehodnih določb za starejše modele. Od 2. avgusta 2026 se uporabljajo tudi zahteve glede preglednosti, med drugim obveščanje posameznikov, da komunicirajo z AI, in označevanje določenih umetno ustvarjenih vsebin.

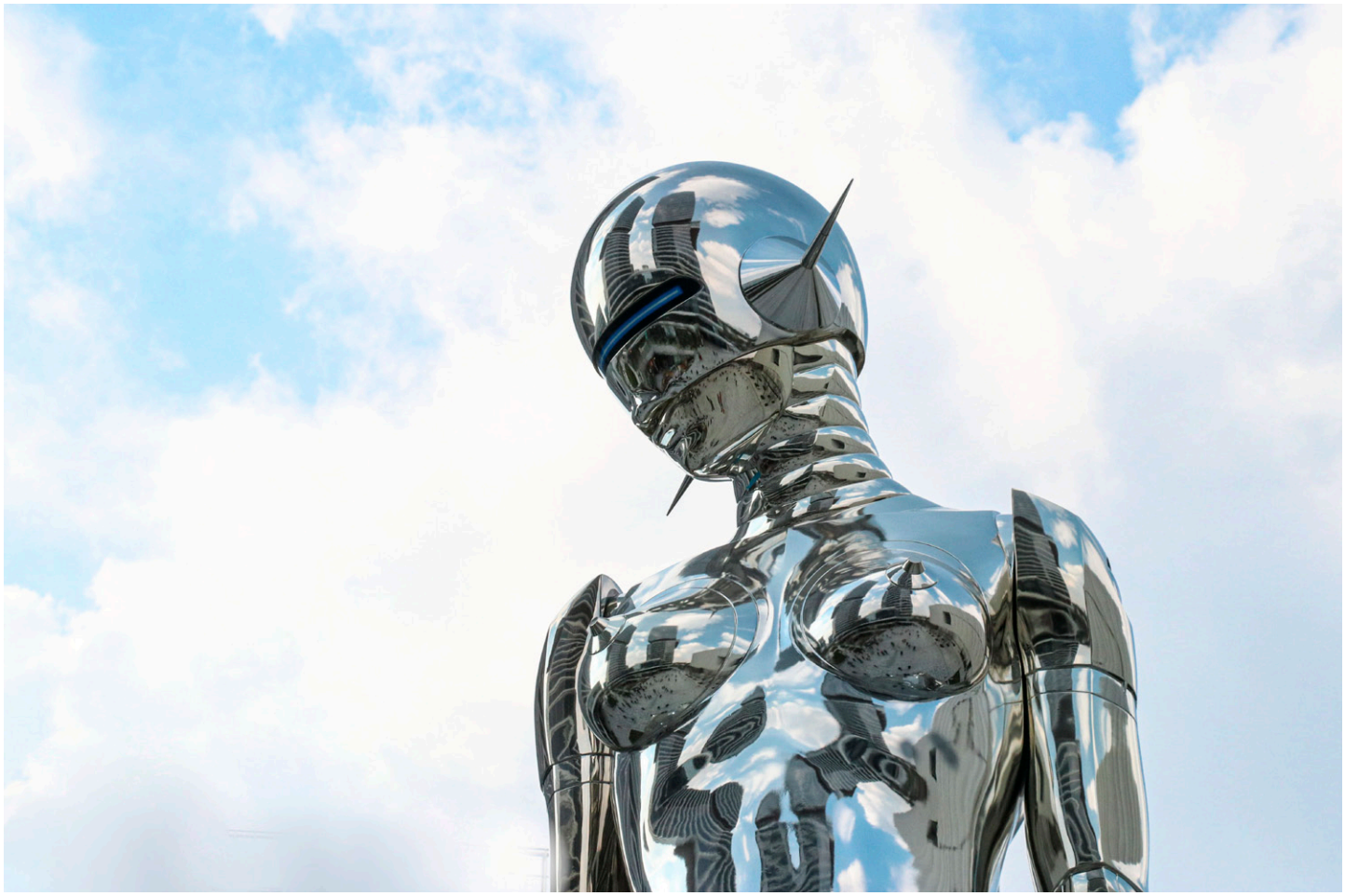

Foto: Sun God Apolo / www.pexels.com/

Spremembe iz julija 2026 so uporabo pravil za visoko tvegane sisteme iz Priloge III prestavile na 2. december 2027. Gre za sisteme, namenjene določenim uporabam na občutljivih področjih, kjer lahko pomembno vplivajo na posameznike. V HR so to na primer sistemi za ocenjevanje in razvrščanje kandidatov za zaposlitev ali spremljanje uspešnosti zaposlenih, pri finančnih storitvah pa sistemi za ocenjevanje kreditne sposobnosti fizičnih oseb. Običajna pomoč računovodji pri razvrščanju računov, svetovalcu pri pripravi poročila ali pravniku pri pripravi pogodbe praviloma sama po sebi ne sodi med te uporabe. Odločilen je konkretni namen sistema, pri razvrstitvi pa je treba upoštevati tudi zakonske izjeme.

Za določene visoko tvegane sisteme, vključene v regulirane proizvode, na primer nekatere medicinske pripomočke ali stroje, je bila uporaba pravil prestavljena na 2. avgust 2028.

3. Obveznosti so odvisne od tveganja

EU AI Akt določa različne zahteve glede na namen uporabe in tveganja, ki jih sistem predstavlja za ljudi. Za podjetje je zato pomembno, da preveri, pri katerih nalogah uporablja AI in kako njegovi rezultati vplivajo na posameznike.

Nekatere uporabe so prepovedane. Mednje sodijo določene škodljive manipulacije, izkoriščanje ranljivosti posameznikov in družbeno ocenjevanje pod pogoji, ki jih določa akt. Za delodajalce je posebej pomembna prepoved uporabe AI za sklepanje o čustvih zaposlenih na podlagi biometričnih podatkov, razen za medicinske ali varnostne namene. To bi bil na primer sistem, ki iz obraznih izrazov ali glasu zaposlenih sklepa, ali so jezni, zadovoljni ali zaskrbljeni.

Pri visoko tveganih sistemih veljajo strožje zahteve. Kot pojasnjeno zgoraj, so to lahko sistemi za ocenjevanje kandidatov za zaposlitev, spremljanje uspešnosti zaposlenih ali ocenjevanje kreditne sposobnosti fizičnih oseb. Obveznosti se razlikujejo glede na to, ali podjetje sistem razvija oziroma ponuja ali ga uporablja pri svojem delu.

Ponudnik bo moral poskrbeti za ustrezno zasnovo sistema, kakovost podatkov, dokumentacijo, varnost in možnost človeškega nadzora. Izpolniti bo moral tudi predpisane zahteve za ugotavljanje in izkazovanje skladnosti, vključno z izjavo o skladnosti, oznako CE in registracijo, kjer je ta zahtevana.

Podjetje, ki visoko tvegan sistem uporablja, bo moralo zagotoviti njegovo ustrezno uporabo v praksi. Upoštevati bo moralo navodila ponudnika ter določiti usposobljene osebe, ki bodo spremljale delovanje, preverjale rezultate in po potrebi ukrepale. Če na primer HR uporablja sistem za ocenjevanje kandidatov, mora oseba, zadolžena za nadzor, razumeti njegove omejitve ter imeti možnost njegove predloge preveriti in zavrniti. Ob zaznanih tveganjih ali resnih incidentih bodo potrebni tudi predpisani ukrepi in obvestila.

Samodejno ustvarjene dnevnike delovanja, ki jih ima podjetje pod svojim nadzorom, bo moralo praviloma hraniti najmanj šest mesecev. Gre za zapise, ki omogočajo naknadno preverjanje delovanja sistema. Pred uporabo visoko tveganega sistema na delovnem mestu bo moralo obvestiti predstavnike delavcev in prizadete delavce.

Pri manj tveganih uporabah je obseg zahtev manjši. Pomoč pri pripravi poročila, povzetku pogodbe ali razvrščanju računov praviloma sama po sebi ne zahteva izpolnjevanja obveznosti za visoko tvegane sisteme. Še vedno pa je treba upoštevati

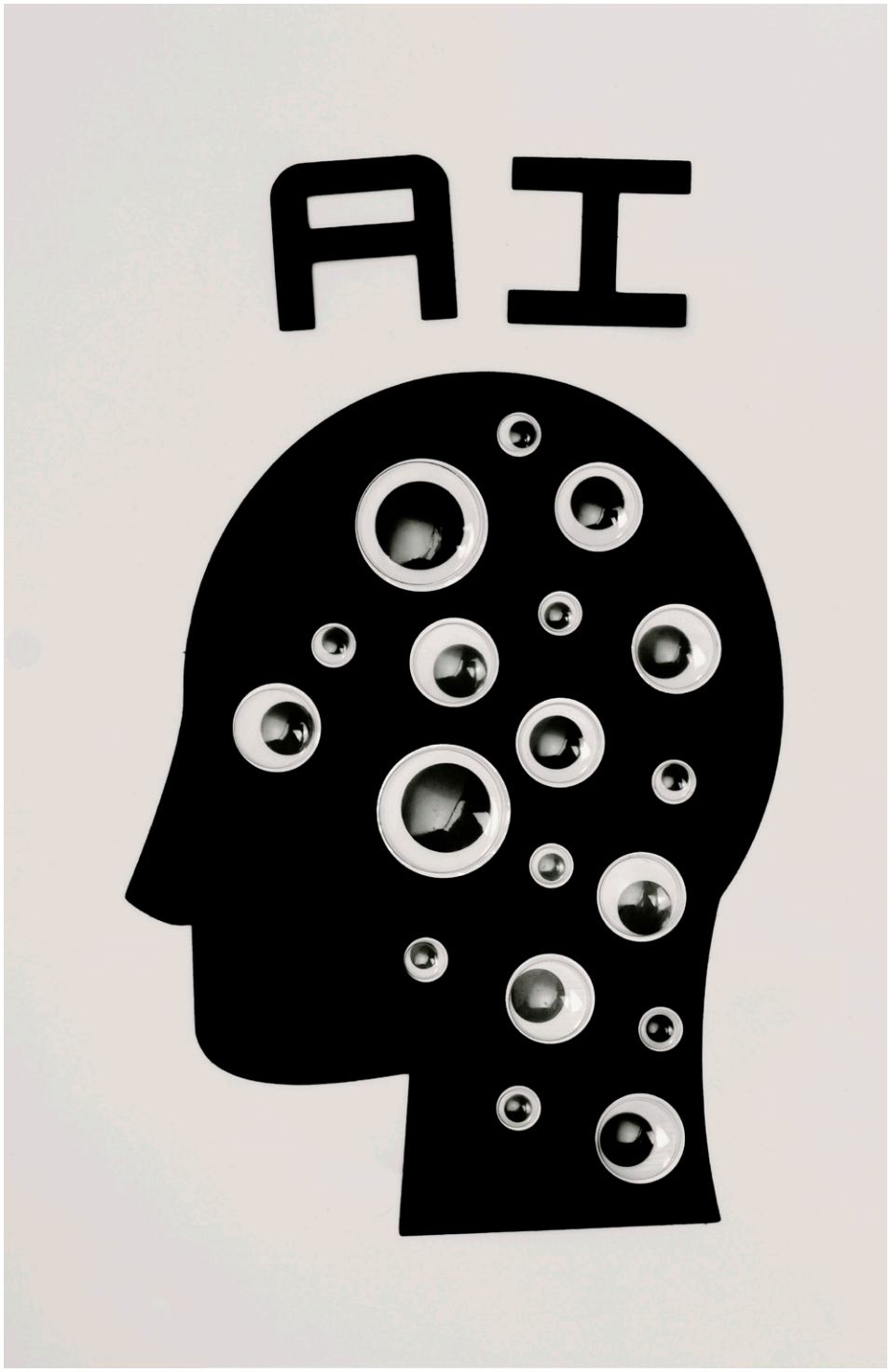

Foto: Tara Winstead / www.pexels.com/

druga veljavna pravila, zlasti glede osebnih podatkov, zaupnosti in avtorskih pravic, ter morebitne zahteve AI akta glede preglednosti in pismenosti zaposlenih. Posebne obveznosti za ponudnike modelov za splošne namene se na podjetje ne prenesejo zgolj zato, ker njegovi zaposleni uporabljajo orodje, ki temelji na takšnem modelu.

4. Preglednost in znanje zaposlenih

Pri določenih uporabah AI morajo posamezniki vedeti, da komunicirajo z umetno inteligenco. Če na primer podjetje na svoji spletni strani uporablja pogovornega pomočnika za odgovarjanje strankam, mora biti jasno, da odgovore podaja AI, razen če je to že očitno iz okoliščin.

Posebna pravila veljajo tudi za označevanje nekaterih umetno ustvarjenih vsebin, zlasti tako imenovanih globokih ponaredkov – slik, zvočnih posnetkov ali videov, ki prikazujejo osebe ali dogodke tako, da so videti resnični, čeprav niso. EU AI Akt torej ne zahteva, da je vsako e-sporočilo, poročilo ali osnutek pogodbe, pri katerem smo si pomagali z AI, označen kot vsebina, ustvarjena z umetno inteligenco.

Podjetja morajo sprejemati tudi ukrepe za podporo razvoju pismenosti na področju AI. V praksi to pomeni, da zaposlenim pomagajo razumeti, kako orodja uporabljati, kje so njihove omejitve in kdaj je treba rezultate posebej preveriti. Po spremenjeni ureditvi jim ni treba zagotavljati določene ravni znanja vsakega posameznika, ukrepi pa naj bodo prilagojeni nalogam zaposlenih in načinu uporabe AI.

Za računovodjo to na primer pomeni, da prepozna potrebo po preverjanju izračunov in predlaganih knjižb; za pravnika ali svetovalca, da preveri navedene predpise, vire in zaključke; za HR pa, da razume tveganja pristranskega ocenjevanja kandidatov. Vsi uporabniki morajo poznati tudi interna pravila o tem, katera orodja smejo uporabljati in katere podatke smejo vanje vnašati. Usposabljanje naj zato temelji na konkretnih primerih iz njihovega dela.

5. Kaj naj družbe uredijo v praksi?

Prvi korak je ugotoviti, katera AI orodja zaposleni uporabljajo in za katere naloge – na primer za pripravo besedil, analizo računovodskih podatkov, pregled pogodb ali pomoč pri zaposlovanju. Na tej podlagi lahko podjetje oceni tveganja in določi, kdo odobrava uporabo orodij ter na koga se zaposleni obrnejo ob vprašanjih ali napakah.

Interna pravila naj zaposlenim odgovorijo na vsakodnevna vprašanja: katera orodja smem uporabljati, ali lahko vanje vnesem pogodbo stranke, podatke o plačah ali življenjepis kandidata, kaj moram v odgovoru preveriti in komu sporočim napako oziroma nenamerno razkritje podatkov. Pri izbiri orodja naj podjetje preveri tudi pogoje ponudnika, zlasti kako ta obravnava vnesene podatke, ter po potrebi pogodbeno uredi njegovo sodelovanje pri izpolnjevanju obveznosti. To so priporočeni načini za urejeno uporabo AI; EU AI Akt ne predpisuje enakega internega pravilnika za vsako podjetje.

Ob tem še naprej veljajo pravila o osebnih podatkih, delovnih razmerjih, zaupnosti in avtorskih pravicah. Če je določena uporaba dopustna po EU AI Aktu, to zato še ne pomeni, da smemo v orodje vnesti osebne podatke zaposlenih ali zaupne dokumente stranke. Tudi vsebino, ki jo pripravi AI, je treba pred uporabo ustrezno preveriti.

IRENA KAMENŠČAK
irena.kamenscak@bdo.si

FURS opozarja: pri vrtnih objektih praviloma velja 22-odstotni DDV

Finančna uprava RS (FURS) je v pojasnilu št. 0920-13159/2026-1 z dne 17. 7. 2026 opozorila na nepravilno uporabo nižje, 9,5-odstotne stopnje DDV pri dobavi in postavitvi vrtnih objektov, kot so vrtne hiške, otroška igrala, vrtne kuhinje, ute, drvarnice, nadstrešnice in drugi podobni objekti.

Splošna stopnja DDV znaša 22 %, nižja 9,5-odstotna stopnja pa se lahko uporablja le za dobave in storitve, za katere to izrecno določa ZDDV-1. Mednje sodijo tudi določeni stanovanjski objekti, namenjeni trajnemu bivanju in vključeni v socialno politiko.

Po pojasnilu FURS se vrtne ute, letne kuhinje, vratarnice, nadstrešnice in podobne stavbe, ki nimajo lastne klasifikacije, glede na namen uporabe po klasifikaciji CC SI uvrščajo med **nestanovanjske stavbe**. Zato jih ni mogoče obravnavati kot stanovanjske objekte iz 11. točke Priloge I k ZDDV-1, za katere bi lahko veljala nižja davčna stopnja.

Pomembno je tudi, da **dejstvo, da je vrtni objekt postavljen na zemljišču ob stanovanjski hiši, samo po sebi ne pomeni, da je upravičen do 9,5-odstotnega DDV.** FURS namreč zaznava primere, ko davčni zavezanci pri zunanjih nestanovanjskih objektih uporabijo nižjo stopnjo zgolj zato, ker se nahajajo ob stanovanjskem objektu, ki izpolnjuje pogoje socialne politike.

Pri dobavi in postavitvi takšnih vrtnih objektov je zato treba praviloma obračunati **22 % DDV**.

FURS davčne zavezance, ki so DDV v preteklih obdobjih obračunali po napačni stopnji, poziva, naj nepravilnosti ustrezno odpravijo. V skladu z 88.b členom ZDDV-1 je mogoče v določenih primerih napake iz preteklih davčnih obdobij popraviti v tekočem obračunu DDV z uporabo instituta **samoprijave**, če so za to izpolnjeni zakonski pogoji.

Foto: I Hala / www.pexels.com

Ključno: nižja, 9,5-odstotna stopnja DDV pri vrtnih hiškah, utah, nadstrešnicah, vrtnih kuhinjah in drugih podobnih nestanovanjskih objektih praviloma ni ustrezna, tudi če so ti objekti postavljeni ob stanovanjski hiši.

AJDA KUNSTELJ
ajda.kunstelj@bdo.si

Javno poročanje po državah (Public CbCR): prvi rok se približuje

Z namenom povečanja davčne transparentnosti velikih multinacionalk je bilo v slovenski pravni red na podlagi Direktive (EU) 2021/2101 uvedeno javno poročanje o davčnih informacijah v zvezi z dohodki (angl. Public Country-by-Country Reporting oziroma Public CbCR). Nova ureditev določenim velikim družbam in multinacionalkam nalaga obveznost javnega razkrivanja informacij o njihovem poslovanju in davčnih obveznostih po posameznih davčnih jurisdikcijah.

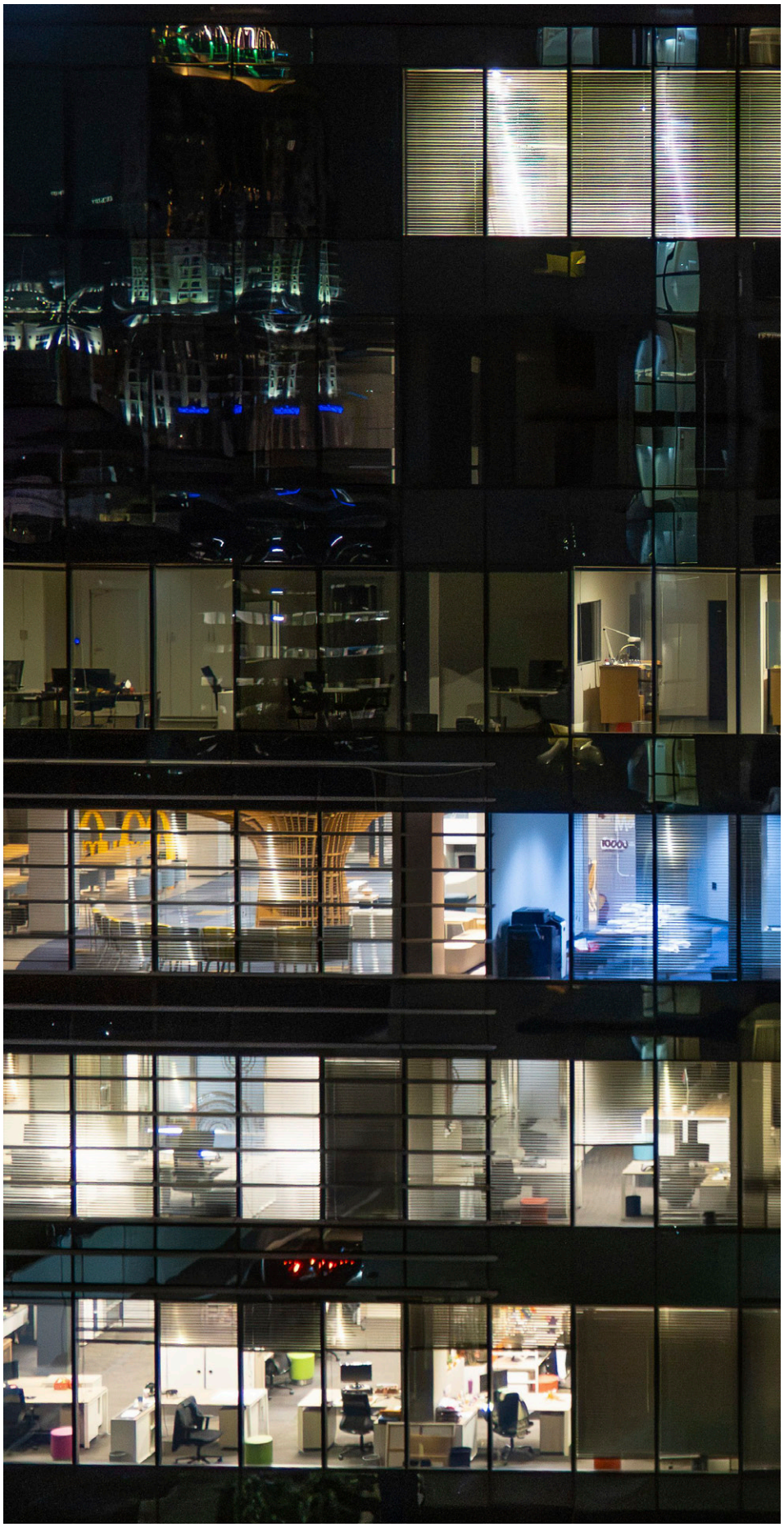

Foto: Magda Ehlers / www.pexels.com

Kdo je zavezan k poročanju?

Obveznost se praviloma nanaša na družbe, ki so zavezane pripraviti konsolidirano letno poročilo za najširši krog družb v skupini in katerih prihodki na ravni skupine v vsakem od zadnjih dveh zaporednih poslovnih let presegajo 750 milijonov EUR. Obveznost lahko velja tudi za družbe, ki niso del skupine in same izpolnjujejo navedeni prihodkovni prag.

Posebna pravila veljajo za slovenske odvisne družbe in podružnice skupin, katerih končna obvladujoča družba ima sedež zunaj EU. V določenih primerih morajo tudi te družbe oziroma podružnice zagotoviti pripravo in javno objavo poročila. ZGD-1 v 70.j členu določa posebna pravila za primere, ko matična družba zahtevanih podatkov ne zagotovi, 70.l člen pa pod določenimi pogoji omogoča izjemo, če je ustrezno poročilo objavljeno in ga je pristojnemu registru v EU predložila druga odvisna družba iz skupine.

Katere informacije se razkrivajo?

Poročilo vsebuje ključne informacije o poslovanju in obdavčitvi, med drugim podatke o prihodkih, dobičku oziroma izgubi pred davkom, obračunanem in plačanem davku od dohodkov, številu zaposlenih ter nerazporejenem dobičku. Podatki se prikazujejo po posameznih državah članicah EU in določenih davčnih

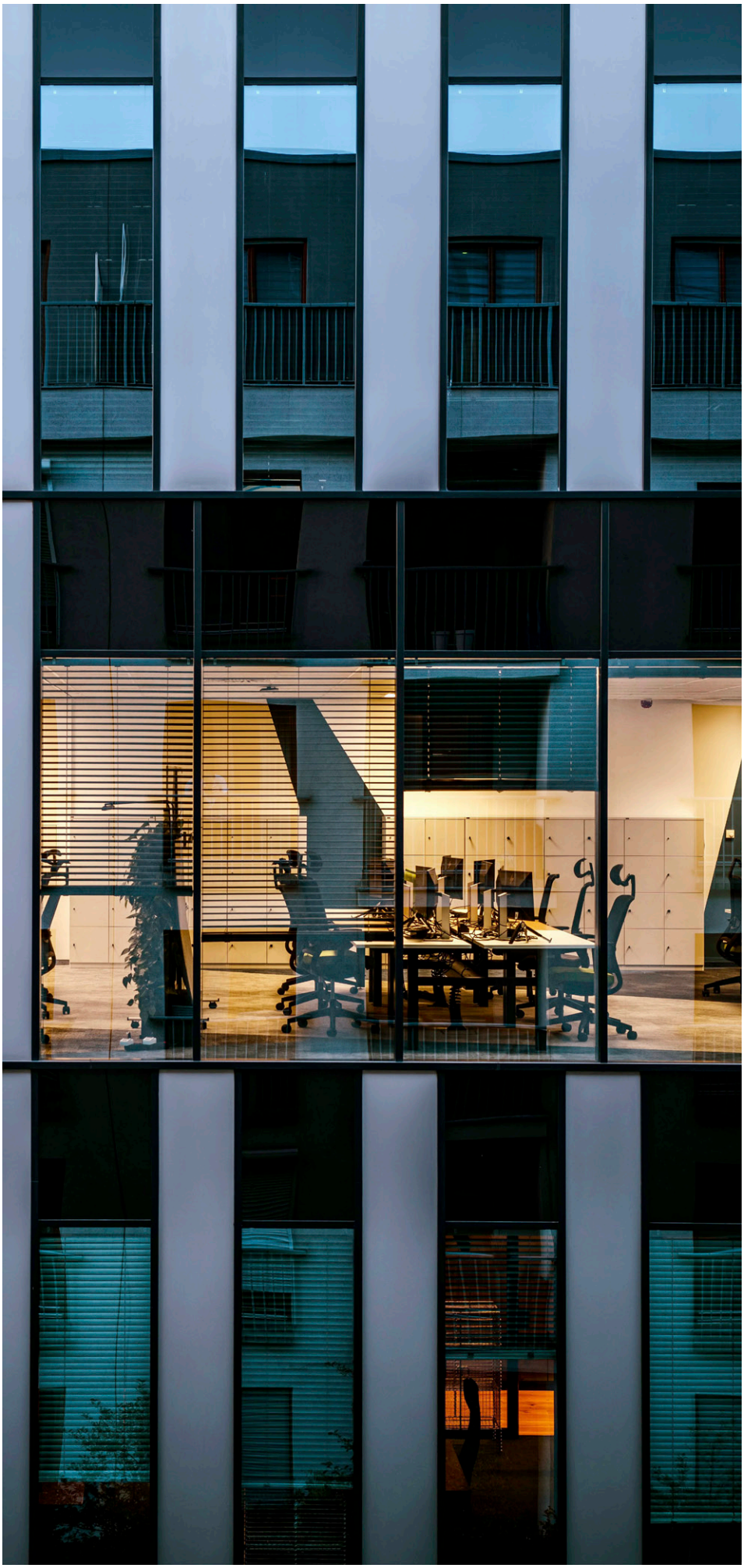

Foto: Egor Komarov / www.pexels.com

jurisdikcijah, za preostale jurisdikcije pa se lahko prikažejo združeno.

Pri tem je treba razlikovati med javnim CbCR in že obstoječim davčnim poročanjem po državah, ki je namenjeno davčnim organom. Namen javnega CbCR je omogočiti širši javnosti, vlagateljem in drugim deležnikom vpogled v razporeditev poslovnih dejavnosti in davčnih obveznosti velikih skupin.

Kdaj je treba prvič poročati?

Za družbe, katerih poslovno leto je enako koledarskemu, bo prvo poročilo praviloma zajemalo poslovno leto 2025. Poročilo je treba zaradi javne objave predložiti AJPES-u v 11 mesecih po koncu poslovnega leta, kar za poslovno leto, zaključeno 31. decembra 2025, pomeni rok v novembru 2026.

Družba mora poročilo v 12 mesecih po koncu poslovnega leta objaviti tudi na svoji spletni strani, kjer mora biti brezplačno dostopno najmanj pet let. Pod zakonsko določenimi pogoji lahko namesto celotnega poročila objavi informacijo s sklicem na njegovo javno objavo na spletni strani AJPES.

Kaj naj družbe preverijo že zdaj?

Ker gre za prvi cikel javnega poročanja, je priporočljivo pravočasno preveriti:

- ali družba oziroma skupina izpolnjuje zakonske pogoje za poročanje;
- katera družba je odgovorna za pripravo, predložitev in objavo poročila;
- ali je mogoče uporabiti katero od zakonskih izjem;
- ali so vzpostavljeni ustrezni postopki za zbiranje, preverjanje in usklajevanje podatkov po posameznih davčnih jurisdikcijah;
- ali so zagotovljene vse potrebne informacije s strani končne obvladujoče družbe, zlasti kadar ima ta sedež zunaj EU.

Če tuja končna obvladujoča družba zahtevanih informacij ne zagotovi, to samo po sebi ne odpravi obveznosti odvisne družbe, kadar so izpolnjeni pogoji za poročanje. Odvisna družba mora zahtevati potrebne podatke ter v primeru, da jih ne prejme, pripraviti poročilo na podlagi razpoložljivih informacij in ustrezno razkriti, da vsi zahtevani podatki niso bili zagotovljeni.

JAKOB ČOP
jakob.cop@bdo.si

Predlagane spremembe ZDDV-1 z začetkom uporabe 1. januarja 2027

Ministrstvo za finance je objavilo predlog sprememb in dopolnitev Zakona o davku na dodano vrednost (ZDDV-1), ki naj bi se začele uporabljati 1. januarja 2027, z izjemo sprememb, povezanih s posebno ureditvijo skladiščenja na odpoklic, za katere je predviden začetek uporabe 1. julija 2029.

V nadaljevanju predstavljamo ključne predlagane spremembe in njihove posledice za davčne zavezance.

Elektronski vmesnik kot domnevni dobavitelj

Predlog spremembe ZDDV-1 predvideva dopolnitev drugega odstavka 6.a člena, ki ureja upoštevanje davčnega zavezanca, ki uporablja elektronski vmesnik, kot domnevnega dobavitelja blaga.

Po trenutno veljavni ureditvi se davčni zavezanec, ki z uporabo elektronskega vmesnika (npr. spletne tržnice, platforme ali portala) omogoča dobavo blaga znotraj EU, ki jo opravi davčni zavezanec s sedežem izven EU osebi, ki ni davčni zavezanec, šteje za domnevnega dobavitelja. To pomeni, da se za namene DDV šteje, da je upravljavec elektronskega vmesnika blago sam prejel in ga nato dobavil kupcu.

S 1. januarjem 2027 je predvidena razširitev uporabe te ureditve tudi na dobave blaga določenim davčnim zavezancem in pravnim osebam, ki niso davčni zavezanci, katerih pridobitve blaga znotraj EU niso predmet DDV. Po predlagani spremembi bi se ureditev domnevnega dobavitelja tako uporabljala tudi za dobave blaga naslednjim osebam:

- pravnim osebam, ki niso davčni zavezanci (npr. določenim javnim organom);
- davčnim zavezancem, ki uporabljajo posebno ureditev za kmete;
- malim davčnim zavezancem;
- drugim oproščenim davčnim zavezancem.

Foto: Ivan S / www.pexels.com

Pri tem morata biti izpolnjena tudi naslednja pogoja:

- skupna vrednost pridobitev blaga znotraj EU ne presega 10.000 EUR;
- pridobitelj se ni odločil za obračunavanje DDV od pridobitev blaga znotraj EU po splošni ureditvi.

Predlagana sprememba bi tako razširila odgovornost upravljavcev elektronskih vmesnikov za obračunavanje DDV tudi na določene dobave blaga kupcem, ki niso običajni končni potrošniki, vendar njihove pridobitve blaga znotraj EU niso predmet DDV.

Foto: https://kaboompics.com/ / www.pexels.com

Skladiščenje na odpoklic

Po predlagani spremembi ZDDV-1 se bo posebna ureditev skladiščenja na odpoklic uporabljala le še za prenose blaga v drugo državo članico EU, opravljene do vključno 30. junija 2028. Za prenose blaga, opravljene do tega datuma, se bo posebna ureditev lahko uporabljala še največ 12 mesecev po prihodu blaga v drugo državo članico EU, torej najdlje do 30. junija 2029. V skladu s četrtim odstavkom 9.a člena ZDDV-1 se namreč šteje, da je bil opravljen prenos blaga v skladu z 9. členom ZDDV-1, če blago v 12 mesecih po prihodu v drugo državo članico EU ni dobavljeno predvidenemu prejemniku ali davčnemu zavezancu, ki ga nadomesti, in če v tem obdobju ne nastopi nobena od okoliščin iz sedmega do desetega odstavka 9.a člena ZDDV-1. V takem primeru se šteje, da je prenos blaga opravljen na dan po izteku 12-mesečnega obdobja. Če pri določenem blagu na 30. junij 2029 še ne bo poteklo 12-mesečno obdobje, se bo ureditev skladiščenja na odpoklic kljub vsemu zaključila na ta dan.

Z ukinitvijo posebne ureditve skladiščenja na odpoklic se bosta črtala tudi četrti in peti odstavek 85. člena ZDDV-1, ki določata obveznost dobaviteljev in prejemnikov blaga, da vodijo posebne evidence o blagu, za katero se uporablja ta ureditev. Prav tako se bo črtal četrti odstavek 90. člena ZDDV-1, s čimer bo odpravljena obveznost poročanja o prenosih lastnega blaga v okviru te ureditve v rekapitulacijskem poročilu.

S 1. julijem 2028 naj bi posebno ureditev skladiščenja na odpoklic nadomestila nova posebna ureditev za prenose lastnega blaga.

Vštevanje dobav blaga na daljavo v prag 10.000 EUR po 30.f členu ZDDV-1

S predlagano spremembo 30.f člena ZDDV-1 se natančneje določa, katere dobave blaga na daljavo se upoštevajo pri izračunu praga 10.000 EUR. V ta prag se vštevajo le dobave blaga, pri katerih se blago odpošlje ali odpelje iz države članice EU, v kateri ima davčni zavezanec sedež, v drugo državo članico EU.

Nasprotno pa se v prag ne vštevajo dobave blaga, pri katerih se blago odpošlje ali odpelje iz države članice EU, ki ni država sedeža davčnega zavezanca. To pomeni, da se na primer dobave blaga na daljavo iz skladišča/zalog v drugi državi članici EU ne upoštevajo pri izračunu praga 10.000 EUR.

Sprememba obdobja obvezne uporabe izbranega načina obdavčitve (30.f člen ZDDV-1)

Davčni zavezanec, ki z dobavami blaga na daljavo in opravljanjem telekomunikacijskih storitev, storitev radijskega in televizijskega oddajanja ter elektronskih storitev (TBE storitev) ne preseže praga 10.000 EUR, se lahko kljub temu odloči za uporabo splošnih pravil o kraju obdavčitve. V tem primeru se dobave blaga obdavčijo v državi članici, v kateri se prevoz blaga kupcu konča, TBE storitve pa v državi članici, v kateri ima prejemnik sedež, stalno ali običajno prebivališče.

Po trenutno veljavni ureditvi mora davčni zavezanec takšno odločitev vnaprej elektronsko priglasiti davčnemu organu in izbrani način obdavčitve uporabljati najmanj v tekočem koledarskem letu in dveh naslednjih koledarskih letih. S 1. januarjem 2027 naj bi se obdobje obvezne uporabe izbranega načina obdavčitve skrajšalo, in sicer na tekoče in naslednje koledarsko leto.

Poleg tega predlog spremembe 30.f člena ZDDV-1 določa, da se bo za davčnega zavezanca, ki je vključen v posebno unijsko ureditev OSS (sistem »vse na enem mestu«), štelo, da se je odločil za obdavčitev v državi članici potrošnje. To pomeni, da davčnim zavezancem, ki uporabljajo posebno unijsko ureditev OSS, te odločitve predvidoma ne bo treba posebej priglasiti davčnemu organu.

Širitev neunijske ureditve OSS

Po trenutno veljavnem 124. členu ZDDV-1 se lahko neunijska ureditev OSS uporablja za storitve, opravljene osebam, ki niso davčni zavezanci in imajo sedež, stalno ali običajno prebivališče v kateri koli državi članici EU. S 1. januarjem 2027 je predvidena razširitev uporabe neunijske ureditve OSS, in sicer ne glede na to, ali ima prejemnik storitev sedež, stalno ali običajno prebivališče v EU ali zunaj EU.

Širitev unijske ureditve OSS

S predlaganim novim 130.aa členom ZDDV-1 se predvideva začasna razširitev uporabe unijske ureditve OSS tudi na dobave plina, električne energije ter energije za ogrevanje in hlajenje, kadar so te opravljene končnim potrošnikom oziroma naslednjim kategorijam oseb:

- pravnim osebam, ki niso davčni zavezanci (npr. določenim javnim organom);

- davčnim zavezancem, ki uporabljajo posebno ureditev za kmete;
- malim davčnim zavezancem;
- drugim oproščenim davčnim zavezancem.

Pri dobavah osebam iz navedenih kategorij je uporaba posebne ureditve mogoča pod pogojem, da skupna vrednost njihovih pridobitev blaga znotraj EU ne presega 10.000 EUR in da se niso odločile za obračunavanje DDV od teh pridobitev po splošni ureditvi.

Predlagana sprememba bo posebej dobrodošla za dobavitelje električne energije, ki upravljajo polnilne postaje za električna vozila v različnih državah članicah EU. Ti bodo lahko DDV od dobav električne energije, opravljenih v drugih državah članicah, obračunavali in plačevali prek unijske ureditve OSS, ne da bi se morali zgolj zaradi teh dobav identificirati za DDV v vsaki državi članici, v kateri imajo polnilne postaje.

Vračilo DDV davčnim zavezancem izven EU, ki uporabljajo unijsko ureditev

S 1. januarjem 2027 bo predvidoma omogočeno vračilo slovenskega DDV tudi davčnim zavezancem s sedežem zunaj EU, ki uporabljajo unijsko ureditev OSS. Ti davčni zavezanci ne bodo mogli uveljavljati odbitka vstopnega DDV preko obračunov DDV, bodo pa lahko zahtevali vračilo slovenskega DDV, povezanega z dobavami blaga, zajetimi v tej ureditvi, po postopku iz 74.i člena ZDDV-1.

Pri tem zanje ne bosta veljala pogoja, ki sicer veljata za vračilo DDV davčnim zavezancem s sedežem zunaj EU, in sicer:

- pogoj iz točke a) drugega odstavka 74.i člena ZDDV-1, da davčni zavezanec v obdobju, za katero zahteva vračilo DDV, v Sloveniji ni opravljal dobav blaga ali storitev, razen zakonsko določenih izjem;
- pogoj vzajemnosti, po katerem je vračilo DDV praviloma mogoče le, če država sedeža davčnega zavezanca omogoča primerljivo vračilo DDV slovenskim davčnim zavezancem.

Uvozna ureditev IOSS

Skladno s spremenjenim 130.p členom ZDDV-1 bodo davčni zavezanci, ki imajo sedež v drugi državi EU in ki uporabljajo uvozno ureditev, lahko zahtevali vračilo DDV z vložitvijo zahtevka preko elektronskega portala v svoji državi EU tudi če ne bodo predložili izjave, da v obdobju vračila niso opravili dobav blaga ali storitev, za katere bi se lahko štelo, da je bilo dobavljeno ali so bile opravljene v Sloveniji za namene posebne uvozne ureditve. S tem bodo izenačeni s pogoji, ki veljajo za take davčne zavezance po unijski ureditvi OSS.

Foto: Tima Miroshnichenko / www.pexels.com/

Podaljšanje mehanizma obrnjene davčne obveznosti pri emisijskih kuponih

V skladu s 76.a členom ZDDV-1 se mehanizem obrnjene davčne obveznosti uporablja tudi pri prenosu pravic do emisije toplogrednih plinov, kot so opredeljene v zakonodaji s področja varstva okolja. Po veljavni ureditvi je uporaba tega mehanizma predvidena do 31. decembra 2026, s predlagano spremembo pa se podaljšuje do 31. decembra 2028. Minister, pristojen za finance, bo moral v Uradnem listu Republike Slovenije objaviti datum začetka veljavnosti spremembe Direktive o DDV (2006/112/ES), s katero bo na ravni EU podaljšana možnost uporabe mehanizma obrnjene davčne obveznosti. Z istim datumom bo začela veljati tudi ustrezna sprememba 37. člena Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o davku na dodano vrednost, ki podaljšuje uporabo mehanizma obrnjene davčne obveznosti pri emisijskih kuponih.

KATJA WOSTNER
katja.wostner@bdo.si

BDO Svetovanje d.o.o., slovenska družba z omejeno odgovornostjo, je članica BDO International Limited, britanske družbe „limited by guarantee" in je del mednarodne BDO mreže med seboj neodvisnih družb članic.

BDO Svetovanje d.o.o.
Cesta v Mestni log 1
SI-1000 Ljubljana, Slovenija
Telefon: **01 53 00 920**, e-pošta: **info@bdo.si**

Foto: Canva Studio / www.pexels.com